

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Alasuutari, Maarit

Title: Lapsuuden tutkimuksessa tulee ylittää rajat

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Alasuutari, M. (2015, 08.10.2015). Lapsuuden tutkimuksessa tulee ylittää rajat. Tiedeblogi. https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/alasuutari_m

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Lapsuuden tutkimuksessa tulee ylittää rajat

Luxemburgilaiset kollegani tarkastelevat tutkimuksessaan lasten paikalta ja näkökulmasta lasten arjen ja aseman muotoutumista sikäläisissä varhaiskasvatus- ja lastenhoitopalveluissa. Palvelujen kokonaisuus on moninainen. Vuotta ennen kouluikää lapsille – jotka ovat tällöin iältään kolme vuotta – on tarjolla ilmainen, aamupäiviin sijoittuva esiopetus. Lisäksi lasten hoidon ja kasvatuksen palveluja tarjoavat yksityiset, mutta valtion taloudellisesti tukemat päiväkodit. Vanhemmat voivat myös käyttää palveluseteliä lapsen hoito- ja kasvatuspalvelujen ostamiseen runsaslukuiselta yksityiseltä sektorilta. Moninaisuuden tuloksena on, että lapsi voi viettää vanhemman työssäoloajan jopa neljässä eri paikassa.

Tutkimuksensa aineiston luxemburgilaiset kollegat tuottivat muun muassa kulkemalla lasten mukana aamuvarhaisesta iltaan, kotoa eri hoitopaikkojen kautta takaisin kotiin. Samankaltaista lasten arjen paikat ylittävää tutkimusta tarvitaan meilläkin, sillä pienten lasten elämä suomalaisessa yhteiskunnassa rakentuu kaksijakoisessa hoidon ja kasvatuksen järjestelmässä. Vanhemmalle yhtäältä maksetaan siitä, että lapsi ei osallistu julkisiin varhaiskasvatuspalveluihin. Toisaalta subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen on ainakin tähän asti näyttänyt kannustavan palvelujen käyttöön. Samaan tapaan jakaantuu tutkimus. Yhteiskuntatieteet tarkastelevat lastenhoidon tukien kysymyksiä, kun taas kasvatustieteissä eritellään varhaiskasvatuksen ja -pedagogiikan ilmiöitä.

Tämän vuoksi se tutkimuksellinen pohja on hajanainen ja puuttuu osin, jolta tutkijat voivat osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun varhaiskasvatuksesta ja pienten lasten hoidosta. Meillä on esimerkiksi hyvin vähän tietoa siitä, millaisiksi lasten varhaiskasvatuksen polut ja arki muodostuvat kunnittain vaihtelevissa lastenhoidon tukien ja varhaiskasvatuspalvelujen kokonaisuuksissa. Tutkimus antaa viitteitä, mutta ei pysty kattavasti esittämään, millaista valikoivuutta ja epätasa-arvon lähteitä pienten lasten hoidon ja kasvatuksen järjestelmiimme mahdollisesti sisältyy.

Kotihoidon tuen tutkimus osoittaa, että lapsen täytettyä kaksi vuotta tukea käyttävät etenkin naiset, joiden koulutustausta ja asema työmarkkinoilla ei ole erityisen vahva. Erilaiset naisten tasa-arvoon liittyvät kysymykset ovat yksi osa mainitsemaani problematiikkaa, ja niistä on keskusteltu paljon. Mitä tämä tarkoittaa lasten kannalta on kuitenkin tutkimatta. Viimeaikainen tutkimus viittaa myös siihen, että maahanmuuttajataustaiset äidit käyttävät tukea suhteessa enemmän kuin valtaväestön äidit. Jos ajatellaan heidän kotoutumistaan ja näiden perheiden lasten kotoutumisen tukemista, voi lastenhoidon tuilla olla odottamattomia vaikutuksia. On lisäksi huomattava se, että monessa kunnassa kotihoidontuen kuntalisät rajaavat perheen vanhempien lasten oikeutta osallistua varhaiskasvatukseen. Kokonaan tutkimatta on se, millaista valikoivuutta tuottavat esimerkiksi palvelusetelit varhaiskasvatuksessa: miten lapset alkavat jakaantua yksityisten ja julkisten palvelujen kesken.

Tämänkaltaisiin kysymyksiin vastaaminen edellyttää yhteiskuntatieteellisen ja kasvatustieteellisen tutkimuksen ja osaamisen yhdistämistä monitieteisissä tutkimushankkeissa. Kokonaisvaltaisen kuvan saaminen pienten lasten lapsuudesta ja lasten kasvun tukemisesta maassamme vaatii instituutioiden ja tieteenalojen rajojen ylittämistä.

Varhaiskasvatustieteen professori Maarit Alasuutari